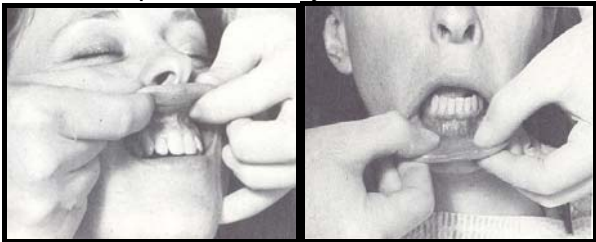

PROTOCOLLEN

Inhoudsopgave

	Bladzijde:
1. Vaardigheid mondonderzoek 'gezonde' mond	2
2. Vaardigheid mondreiniging (tanden poetsen, reinigen tussen de tanden en reinigen van de tong)	4
3. Vaardigheid mondonderzoek uitgebreid	7
4. Vaardigheid mondreiniging (reinigen van frameprothesen, gedeeltelijke prothese en resterende tanden en kiezen)	10
5. Vaardigheid reinigen van <u>mondholte</u>, <u>gebitsprothese</u> en <u>implantaten</u> bij een overkappingsprothese	12

1. Vaardigheid: mondonderzoek 'gezonde' mond

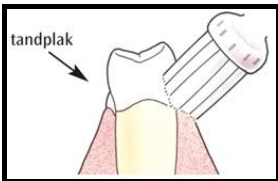

	<u>Handelingenschema</u>	<u>Toelichting</u>
Vorbereiding		
1.	Raadpleeg het verpleeg/zorgdossier	<i>Stel de zorgvrager op de hoogte</i>
2.	Informeer de zorgvrager	
3.	Zet materialen klaar: <ul style="list-style-type: none"> - Vaseline - Mondspiegeltje - Gaasje - Wegwerphandschoenen - Prothese bakje (indien nodig) - Mondonderzoekformulier - Handdoek 	
4.	Zorg voor privacy	
Uitvoering		
5.	Installeer de zorgvrager in de juiste houding of stel het bed op de juiste hoogte.	<i>Ondersteun het hoof of fixeer het hoofd</i>
6.	Leg een handdoek rondom de hals over de borst en schouders van de zorgvrager.	
7.	Trek handschoenen aan.	
8.	Inspecteer de lippen.	<i>Gezond is: glad, roze en vochtig</i>
9.	Breng zo nodig vaseline aan op de lippen.	
10.	Trek bovenlip en vervolgens onderlip naar buiten. Inspecteer de slijmvliezen.	<i>Stevig vasthouden tussen duim en wijsvinger</i> <i>Gezond is: roze en vochtig</i>
		
11.	Inspecteer het wangslimvlies en de 2 speekselklieren met spiegeltje en lampje.	<i>Stevig vasthouden met duim en wijsvinger</i> <i>Gezond is roze en vochtig</i>
12.	Inspecteer het gehemelte met spiegeltje en lampje.	<i>Gezond is roze en vochtig</i>

13.	<p>Inspecteer de tong</p> <ul style="list-style-type: none"> - laat de tong uitsteken let op tongbeslag; - gebruik een vochtig gaasje om de tong te kantelen; - kijk onder de tong (laat de zorgvrager de tong naar het gehemelte wijzen). Zoek de 2 grote speekselklieren op. 	<p><i>Een beetje beslag is normaal; let op de kleine papillen voorop de tong en langdradige papillen aan de zijkant van de tong</i> <i>Droog gaasje plakt</i> <i>Gezond is: vochtig en roze</i></p>
14.	Inspecteer de mondbodem en bij prothesedragers ook de kaakwal.	<i>Gezond is roze, vochtig en blauwe vaten.</i>
15.	Inspecteer de tanden.	<i>Normaal is 28 of 32 tanden en kiezen die gaaf zijn</i>
16.	Inspecteer het tandvlees.	<i>Gezond is: roze, stevig en vochtig</i>
Afronding		
17.	Vertel de zorgvrager dat het mondonderzoek klaar is en evalueer de handelingen met de zorgvrager	
18.	Reinig de materialen en ruim de materialen op	
19.	Was je handen	
20.	Vul het mondonderzoek formulier in	
21	Rapporteer je bevindingen in het zorgdossier	

2. Vaardigheid: mondreiniging

(tanden poetsen, reinigen tussen de tanden en reinigen van de tong)

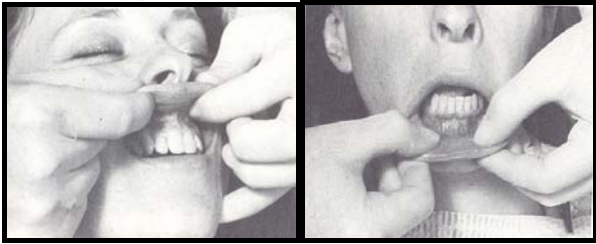
	<u>Handelingenschema</u>	<u>Toelichting</u>
Vorbereiding		
1.	Raadpleeg het verpleeg/zorgdossier.	<i>Vraag of de zorgvrager wensen heeft</i>
2.	Informeer de zorgvrager.	
3.	Zet materialen klaar: <ul style="list-style-type: none"> - Vaseline - Spiegeltje en goed licht - (elektrische) tandenborstel - Tandpasta - Glas water - Bekken - Eventueel tandstokers, ragertjes - Eventueel tongspatel - Wegwerp handschoenen - Handdoek	
4.	Zorg voor privacy.	
Uitvoering		
5.	Installeer de zorgvrager in de juiste houding of stel het bed op de juiste hoogte.	<i>Plaats nemen voor de wastafel als de zorgvrager daartoe in staat is</i> <i>Voor inspectie zijn goed licht en een spiegel essentieel</i> <i>Tandpasta ter grootte van een erwit</i> <i>3B's buitenkant, binnenkant en bovenkant</i> <i>Let steeds op dat je ziet wat je doet!!</i>
6.	Leg een handdoek rondom de hals over de borst en schouders van de zorgvrager.	
7.	Trek handschoenen aan.	
8.	Plaats indien nodig het bekken onder de kin en vraag of de zorgvrager deze kan vasthouden.	
9.	Breng zo nodig vaseline aan op de lippen, vraag de zorgvrager de mond te openen en inspecteer met een spiegeltje het mondslimvlies. Laat de zorgvrager eventueel de mond spoelen.	
10.	Doe tandpasta op de tandenborstel.	
11.	Poets systematisch en volgens de 3 B's: Buitenkant Begin bij het bovengebit aan de buitenkant rechts en ga via het front naar de linkerkant. Vervolgens de onderkaak rechts buitenkant, front en links buitenkant.	

<p>12.</p>	<p>Binnenkant Het zelfde aan de binnenkant. Bij het front wordt de borstel verticaal geplaatst. Bovenkant De bovenkant van de kiezen met schrobbewegingen poetsen.</p> <p>Beweging van tandenborstel</p> <p>Kleine ronddraaiende bewegingen.</p> <p>Beweging elektrische tandenborstel</p> <p>Zet de ronddraaiende borstel op de rand van het tandvlees en de tand en verplaats de borstel per tand.</p>	<p><i>Andere bewegingen mogen ook. Belangrijk is dat er niet hard geschrobd wordt!</i></p> <p><i>Kijk eerst hoe de elektrische tandenborstel beweegt. Er zijn ook tandenborstels die een horizontale beweging maken.</i></p> <p><i>Let op kokhalsneigingen (komt meestal aan de binnenkant achteraan voor)</i></p>
<p>13.</p>	<p>Laat de zorgvrager de mond spoelen met water en dit vervolgens in het bekken spugen.</p>	
<p>14.</p>	<p>Reiniging van de tong (Indien nodig) Vraag of de zorgvrager zijn/haar tong wil uitsteken. Maak met een tongschraper de tong schoon door de tongschraper achter op de tong te plaatsen en met lichte druk naar voren te trekken. Herhaal dit een paar maal.</p>	<p><i>De tong kan ook met een tandenborstel gereinigd worden door de borstel met lichte druk naar voren te trekken</i></p>
<p>15.</p>	<p>Reinigen tussen de tanden Gebruik of een stokertje of een ragertje afhankelijk van de ruimte tussen de tanden en kiezen en de wens van de zorgvrager.</p> 	<p><i>Let op: forceer niets; als het ragertje of stokertje te groot of te klein is adviseer dan een kleinere of grotere maat</i></p>
<p>16.</p>	<p>Laat de zorgvrager de mond spoelen en de mond afvegen met een handdoek.</p>	

Afronding

17.	Vertel de zorgvrager dat het mondonderzoek klaar is en evalueer de handelingen met de zorgvrager.	
18.	Reinig de materialen en ruim de materialen op.	
19.	Was je handen.	
20	Rapporteer je bevindingen in het zorgdossier.	

3. Vaardigheid: mondonderzoek uitgebreid

	<u>Handelingenschema</u>	<u>Toelichting</u>
Vorbereiding		
1.	Raadpleeg het verpleeg/zorgdossier.	<i>Stel de zorgvrager op de hoogte</i>
2.	Informeert de zorgvrager.	
3.	Zet materialen klaar: <ul style="list-style-type: none"> - Vaseline - Mondspiegeltje - Gaasje - Wegwerp handschoenen - Prothese bakje (indien nodig) - Mondonderzoekformulier - Handdoek 	
4.	Zorg voor privacy.	
Uitvoering		
5.	Installeer de zorgvrager in de juiste houding of stel het bed op de juiste hoogte.	<i>Ondersteun het hoofd of fixeert het hoofd</i>
6.	Leg een handdoek rondom de hals over de borst en schouders van de zorgvrager.	
7.	Trek handschoenen aan.	
8.	Inspecteer de lippen.	<u>Gezond:</u> glad, roze en vochtig <u>Afwijkend:</u> droog, gescheurde mondhoeken
9.	Breng zo nodig vaseline aan op de lippen	<i>Aanbrengen met een wattenrol of met je wijsvinger:</i>
10.	Trek bovenlip en vervolgens onderlip naar buiten. Inspecteer de slijmvliezen.	<i>Stevig vasthouden tussen duim en wijsvinger</i> <u>Gezond:</u> roze en vochtig <u>Afwijkend:</u> droog, wit- of rood gevlekt
		
11.	Inspecteer het wanglijmvlies en de 2 speekselklieren met spiegeltje en lampje.	<i>Stevig vasthouden met duim en wijsvinger</i> <u>Gezond:</u> roze en vochtig <u>Afwijkend:</u> droog, wit- of rood gevlekt

12.	Inspecteer het gehemelte met spiegeltje en lampje.	<u>Gezond:</u> roze en vochtig <u>Afwijkend:</u> droog, wit- of rood gevlekt
13.	Inspecteer de tong. - laat de tong uitsteken let op tongbeslag; - gebruik een vochtig gaasje om de tong te kantelen - kijk onder de tong (laat de zorgvrager de tong naar het gehemelte wijzen) Zoek de 2 grote speekselklieren op.	Let op de kleine papillen voorop de tong en langdradige papillen aan de zijkant van de tong Droog gaasje plakt <u>Gezond:</u> vochtig, roze, beetje beslag <u>Afwijkend:</u> beslag, zweertjes, verdikkingen, gevlekt
14.	Kijk naar de mondbodem.	<u>Gezond:</u> roze, vochtig en blauwe vaten. <u>Afwijkend:</u> droog, zweertjes, verdikkingen
15.	Bij een zorgvrager met een <u>gebtsprothese</u> controleer de kaakwal door te inspecteren en met de vinger over de kaakwal te gaan. Let hierbij op oneffenheden en de reactie van de zorgvrager.	<u>Gezond:</u> roze, vochtig, <u>Afwijkend:</u> puntjes, scherpe randen, rode vlekken, ontstekingen en zweertjes
16.	Controleer het kunstgebit en let op breuk of scherpe randen.	<u>Gezond:</u> schoon, gave elementen <u>Afwijkend:</u> niet schoon, scherpe randen, breukvlakken, gebroken tanden
17.	Bij een zorgvrager met ' <u>eigen</u> ' gebit: inspecteer de tanden.	<u>Gezond:</u> gave tanden, kiezen, plaquevrij <u>Afwijkend:</u> gaatjes, wortelresten, afgebroken tanden of kiezen, veel plaque
18.	Inspecteer het tandvlees.	<u>Gezond:</u> roze, stevig en vochtig <u>Afwijkend:</u> rood, gezwollen, bloedt snel
19.	Inspecteer de mondhygiëne.	<u>Gezond:</u> schoon, beetje plaque, beetje tandsteen <u>Afwijkend:</u> veel plaque, veel tandsteen

Afronding

20.	Vertel de zorgvrager dat het mondonderzoek klaar is en evalueer de handelingen met de zorgvrager.	
21.	Reinig de materialen en ruim de materialen op.	
22.	Was je handen.	
23	Vul het mondonderzoek formulier in en rapporteer je bevindingen in het zorgdossier.	

4. Vaardigheid: reinigen van frameprothesen, gedeeltelijke prothese en de restdentitie (de resterende tanden en kiezen)

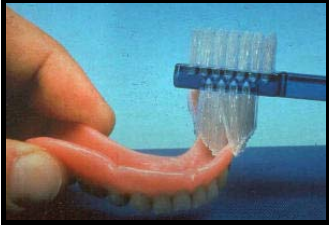

	<u>Handelingenschema</u>	<u>Toelichting</u>
Vorbereiding		
1.	Raadpleeg het verpleeg/zorgdossier	<i>Frameprothesen 2x daags schoonmaken met een tandenborstel en vloeibare zeep. 's Nachts de frameprothese droog en schoon weg leggen. 's Ochtends voor het indoen het frame of plaatje natmaken.</i>
2.	Informeert de zorgvrager	
3.	Zet materialen klaar: <ul style="list-style-type: none"> - Vaseline - Spiegeltje en goed licht - (elektrische) tandenborstel - Tandpasta - Prothese bakje - Glas water - Bekken - Eventueel tandstokers, ragertjes - Wegwerp handschoenen - Handdoek 	
4.	Zorg voor privacy.	
Uitvoering		
5.	Installeert de zorgvrager in de juiste houding of stelt het bed op de juiste hoogte.	<i>Plaats nemen voor de wastafel als de zorgvrager daartoe in staat is. Het hoofd moet <u>ondersteund</u> zijn.</i>
6.	Leg een handdoek rondom de hals over de borst en schouders van de zorgvrager.	
7.	Trek handschoenen aan.	
8.	Plaats indien nodig het bekken onder de kin en vraag of de zorgvrager deze kan vasthouden.	
9.	Breng zo nodig vaseline aan op de lippen, vraag de zorgvrager de mond te openen en inspecteer met een spiegeltje het mondslijmvlies. Laat de zorgvrager eventueel de mond spoelen.	
		<i>Vaseline aanbrengen met een zacht gaas of wattentip of vinger (met handschoen aan) Voor inspectie zijn goed licht en een spiegel essentieel</i>

<p>10.</p> <p>11.</p> <p>12.</p> <p>13.</p> <p>15.</p>	<p>Vraag de zorgvrager of hij/zij de frameprothese of de partiële prothese uit wil doen. Als de zorgvrager het zelf niet kan neem dan het frame of plaatje uit de mond door op de metalen ankers aan beide kanten je vinger te plaatsen en met een stevige druk naar boven (als het frame in de onderkaak zit) of een stevige trek naar beneden (als het frame in de bovenkaak zit)</p> <p>Inspecteer het frame/plaatje en het slijmvlies</p> <p>Leg het frame of plaatje in een bakje.</p> <p>Reinig de tanden zoals in vaardigheid 2 mondreiniging.</p> <p>Reinig plaatje of frame eerst aan de buitenkant met een tandenborstel of prothese borstel met vloeibare zeep, poets vervolgens de binnenkant en reinig de metalen ankers met of een tandenborstel of rager.</p> <p>Geef de frameprothese of partiële prothese in de juiste richting aan de zorgvrager terug.</p>	<p><i>Trek of duw het frame of plaatje recht naar beneden of recht naar boven</i></p> <p><i>Let op de haakjes van een plaatje zijn kwetsbaar, trek daarom niet aan de haakjes</i></p> <p><i>'s Nachts frame of plaatje in bakje zonder water</i></p>
<p>Afronding</p>		
<p>16.</p> <p>17.</p> <p>18.</p> <p>19.</p>	<p>Vertel de zorgvrager dat het mondonderzoek klaar is en evalueer de handelingen met de zorgvrager.</p> <p>Reinig de materialen en ruim de materialen op.</p> <p>Was je handen.</p> <p>Rapporteer je bevindingen in het zorgdossier.</p>	

5. Vaardigheid: reinigen van mondholte, gebitsprothese en implantaten bij een overkappingsprothese

	<u>Handelingenschema</u>	<u>Toelichting</u>
Vorbereiding		
1.	Raadpleeg het verpleeg/zorgdossier.	<i>Prothesen 2x daags schoonmaken met een tandenborstel en vloeibare zeep. 's Nachts de prothese droog en schoon weg leggen. 's Ochtends voor het indoen de prothese afspoelen</i> NaCl 0,9 % gebruiken bij taai slijm
2.	Informeer de zorgvrager.	
3.	Zet materialen klaar: <ul style="list-style-type: none"> - Vaseline - Spiegeltje en goed licht - Protheseborstel - Kleine tandenborstel (voor implantaten) - Gaasje - Neutrale huishoudzeep - Prothese bakje - Glas water - Eventueel spoelvloeistof NaCl 0,9% - Bekken - Wegwerp handschoenen - Handdoek 	
4.	Zorg voor privacy.	
Uitvoering		
5.	Installeer de zorgvrager in de juiste houding of stel het bed op de juiste hoogte.	<i>Plaats nemen voor de wastafel als de zorgvrager daartoe in staat is</i>
6.	Leg een handdoek rondom de hals over de borst en schouders van de zorgvrager.	
7.	Trek handschoenen aan.	
8.	Plaats indien nodig het bekken onder de kin en vraag of de zorgvrager deze kan vasthouden.	
9.	Breng zonodig vaseline aan op de lippen.	

<p>10.</p> <p>11.</p> <p>12.</p>	<p>Vraag de zorgvrager of hij/zij de prothese uit wil doen. Als de zorgvrager zijn prothese niet kan verwijderen ga je als volgt te werk: trek lip of wang opzij zodat je ziet wat je doet; zet je vinger op de rand van de prothese, verbreek het vacuüm tussen prothese en gehemelte door kleine op- en neergaande bewegingen, wang licht optillen (er komt lucht tussen gehemelte en de gebitsprothese). Pak de bovenprothese vast tussen duim en wijsvinger. Kantel het gebit, let op de mondhoeken, en verwijder de prothese.</p> <p>Leg de prothese in een bakje.</p> <p>Herhaal dit voor de onderprothese.</p>	<p><i>Bij implantaten kan het meer moeite kosten om de prothese eruit te halen</i></p> <p><i>Voor inspectie zijn goed licht en een spiegel essentieel</i></p>
<p>13.</p> <p>14.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Mondholte</u></p> <p>Inspecteer het slijmvlies en de kleur van de mondholte en de kaakwallen.</p> <p>Wikkel voor het reinigen van de mondholte een gaascompres om de wijsvinger en bevochtig het gaas met lauwwater.</p> 	<p><u>Volgorde mondholte reinigen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Breng de wijsvinger met het vochtige kompres rechtsboven in de omslagplooï van de wang - Veeg langzaam met het gaaskompres langs de wang richting omslagplooï rechtsonder - Ga via de slijmvliesen (tussen tanden en onderlip) naar de linkerwang linksonder - Veeg langzaam met het gaaskompres naar boven. - Vervolgens het gehemelte reinigen - de mondbodem (tussen tong en tanden en kiezen) - en als laatste de tong
<p>15.</p> <p>16.</p>	<p>Vraag de zorgvrager, indien mogelijk, zijn/haar mond te openen.</p> <p>Reinig de mondholte voorzichtig maar wel grondig Houd de volgorde aan zoals hiernaast beschreven. Tijdig het compres wisselen. Gebruikte compressen in bekken deponeren.</p> <p>Dep de lippen droog.</p>	<p><i>Vul de wastafel met water en poets de prothese boven de wastafel. Als de prothese valt, valt het in het water. Hiermee wordt breuk voorkomen.</i></p>
<p>17.</p> <p>18.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Gebitsprothese</u></p> <p>Ga over tot het reinigen van de prothese. Laat water in de wasbak lopen.</p>	

19.	<p>Reinig de prothese met een protheseborstel en vloeibare zeep. Eerst de buitenkant van de bovenprothese, dan de binnenkant en de bovenkant. Herhaal dit bij de prothese van de onderkaak.</p>	
20	<p>Breng het gebit in het prothesebakje terug naar de zorgvrager en vraag de zorgvrager de prothese weer in te doen.</p>	<p><i>'s Nachts de prothese droog en schoon weg leggen. 's Ochtends voor het indoen de prothese afspoelen</i></p>
<p><u>Overkappingsprothese</u></p>		
21	<p>Heeft de zorgvrager een overkappingsprothese met implantaten reinig de overkappingsprothese zoals de gebitsprothese met extra aandacht voor het slotje voor de implantaat.</p>	
22	<p>Reinig de implantaten met een zachte kleine borstel</p>	<p><i>Tandpasta is hiervoor niet nodig</i></p>
		
<p>Of als er een 'steg' tussen de implantaten zit reinig onder de 'steg' met een ragertje</p>		
		
23	<p>Doe een druppel Corsodyl in het slotje van de implantaat.</p>	<p><i>Dit op voorschrift van de tandarts of mondhygiënist</i></p>
<p>Afronding</p>		

24.	Vertel de zorgvrager dat het mondonderzoek klaar is en evalueer de handelingen met de zorgvrager.	
25.	Reinig de materialen en ruim de materialen op.	
26.	Was je handen.	
27.	Rapporteer je bevindingen in het zorgdossier.	